

LA CONFERÈNCIA D'ESTOCOLM

Excepte Albània, tots els països europeus, Estats Units i Canadà, protagonitzen des del passat disset de gener una nova experiència per tal d'aconseguir allisar el camí de les relacions Est—Oest. La Conferència sobre mesures de confiança i desarmament a Europa que es celebra a Estocolm, Suècia, és conseqüència directa dels acords assolits a la Conferència de Seguretat i Cooperació Europea celebrada a Madrid.

Amb l'esperança d'evitar el risc que Europa es converteixi en l'escenari d'una guerra entre ambdues superpotències, es reuniren a la capital sueca tres-cents delegats, trenta-cinc ministres d'Afers Estrangers i mil quatre-cents periodistes. La Conferència d'Estocolm, denominada oficialment Conferència sobre mesures destinades a fomentar la confiança i seguretat i sobre desarmament a Europa, es dedica des del disset de gener fins el 4 de novembre de 1986 —data de la reanudació de la CSCE a Viena— a la primera part de la comesa.

Aquesta primera part inclou com aspectes fonamentals el control dels moviments militars dels trenta-cinc països, l'intercanvi d'informació sobre maniobres d'un i altre bloc i, en conjunt, tot el que contribueixi a evitar qualsevol incident que pugui conduir a encetar una guerra.

Cal destacar dels punts bàsics amb els quals s'inicia la Conferència, que totes les mesures que es puguin adoptar a Estocolm afectaran per primera vegada a tot el territori Europeu, des de l'Atlàntic fins els Urals, incloent-hi zones marítimes properes. D'altra banda, i segons el mandat de la Conferència de Madrid, les mesures adoptades tindran també rellevància militar, seran políticament vinculants i aniran acompanyades de clàusules de verificació adequades que corresponguin al seu contingut.

La postura soviètica

El ministre d'Afers Estrangers soviètic, Andrei Gromiko, palesà les tesis soviètiques mitjançant el seu discurs d'inaguració del 18 de gener. Per

a Moscou, la instal·lació per part de l'OTAN dels coets Pershing i Cruise a Europa Occidental ha fet impossible qualsevol progrés en el diàleg sobre desarmament entre Est i Oest, alhora que impedi que els fóruns existents poguessin continuar desenvolupant-se. Les paraules de Gromiko —carregades de qualificatius com criminal, cínica, militarista, inhumana, envers la política exterior del president Reagan— acusaven els Estats Units d'haver convertit les converses de Ginebra en una pantalla per tal d'encobrir els seus plans d'instal·lar, a qualsevol preu, els nous coets nuclears a Europa Occidental. Gromiko acusà l'Administració Reagan d'ésser la principal culpable de l'augment de la tensió internacional.

Els països occidentals van rebre les acusacions del ministre soviètic sense cap mena de sorpresa, i han intentat durant les diverses intervencions i els contactes bilaterals tinguts fins ara, que Moscou torni a seure's a Ginebra.

Les pretensions soviètiques i dels seus aliats del Pacte de Varsòvia comprenen:

- L'establiment de zones o corredors desnuclearitzats a diverses parts del continent europeu.

- La destrucció de l'armament químic a Europa.

- La reducció dels pressupostos militars de tots els Estats i l'extensió de les mesures de confiança contingudes dins l'Acta de Helsinki per tal de reduir les activitats militars dels Estats i minvar el perill d'un atac sorpresa.

Malgrat els atacs de Gromiko i el clima de desconfiança existent després dels seu discurs, la Unió Soviètica donà aviat mostres de certa fle-

xibilitat, accedint, el mateix dia 18 de gener —encara que de forma oficiosa—, reemprendre les converses sobre la reducció de forces convencionals a Europa Central (MBFR), el dia 15 de març vinent. L'endemà la premsa occidental recollia les primeres intencions soviètiques per la recerca d'una nova via per negociar amb els Estats Units sobre l'armament nuclear, encara que sota condicions diferents a les que fins ara caracteritzen les INF i les converses sobre reducció d'armament estratègic: START.

Les intencions nord-americanes

Els Estats Units i els països occidentals pretenen bàsicament fer tornar els delegats soviètics a la taula de negociacions de Ginebra. George Schultz i Andrei Gromiko, després de la reunió que van mantenir el primer dia de treball de la Conferència d'Estocolm, impulsaren, segons la declaració conjunta un clima més relaxat en les relacions entre Moscou i Washington.

Les pretensions nord-americanes i dels països aliats de l'OTAN comprenen en principi:

- Intercanvi d'informació sobre l'organització i localització de llurs respectives forces militars.

- Facilitar informació anual dels exercicis militars.

- Comunicar prèviament totes les activitats militars significatives.

- Invitar observadors als exercicis militars.

- Disposar de capacitat per establir comunicacions ràpides entre els governs en temps de crisi.

- I desenvolupar mesures per verificar cadascun dels acords que s'aconsegueixin a la Conferència.

En mans dels neutrals i dels noalineats trobar la fórmula que permeti fer compatibles les propostes de l'un i l'altre pactes militars.

Manel González Losada